

УДК: 636.084.633.352

ЯКІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЖИВНОСТІ СІНАЖУ ВИКО – ЗЛАКОВИХ СУМІШЕЙ

Г. І. Котець, асистент

Одеський державний аграрний університет

В дані статті розглядаються оптимальні відношення висіву вико – злакових сумішей, з метою отримання найбільш поживної маси корму з одиниці площі при різних фазах вегетації.

Ключові слова: вико ,тритикале, суміш, фаза бутонізації, фаза виходу в трубку.

Вступ. В багатьох країнах сінаж заготовляють в меншому об'ємі, ніж силос, не дивлячись на те, що технологія приготування сінажу простіша. Виробництво сінажу потребує точнішого виконання технологічного процесу його закладки. При невиконанні основних технологічних заходів закладки одержують сінаж низької якості [1-3].

В господарствах Одеської області вико і вико – злакову суміші згодують у вигляді зеленого корму і сіна. Однак при заготівлі сіна втрати поживних речовин досягають 30 % і більше. В той же час не використовують можливість заготівлі із вегетативної маси вики і вико – злакових сумішей сінажу і силосу по причині недостатнього вивчення технології приготування. Відсутні - науково обґрунтовані дані по згодовуванню цих кормів різним видам тварин.

Тому ми в своїх дослідженнях поставили мету вивчення оптимального співвідношення компонентів при використанні вики в суміші з іншими культурами, які забезпечують максимальний вихід поживних речовин з одиниці площі, а також проведення хімічного складу кормів, вивчення вмісту органічних кислот та органолептичної оцінки сінажної маси чистих і мішаних вико – злакових сумішей.

Для виконання означеної мети, завдання наших досліджень були наступні:

- вивчити урожайність зеленої маси вико – злакових сумішей по фазам вегетації;
- вивчення якості зелених кормів (хімічний аналіз) залежно від фаз вегетації;
- визначення вмісту органічних кислот сінажної маси вико – злакових сумішей, а також органолептичної оцінки зберігання корму;

Матеріал та методи досліджень. Науково – дослідна робота з вивчення врожайності зеленої маси чистих і мішаних вико – злакових сумішей проводилась в навчгоспі „Трофімова” Овідіюпільського району Одеської області. Чисті і мішані вико – злакові компоненти були закладені в банки на сінажування, які відкрили через 211 – 218 днів зберігання. Дослідження на вміст органічних кислот, оцінка кислотності, а також запаху і кольору сінажу проводили в Ямпільській лабораторії ветеринарної медицини Вінницької області.

Результати досліджень. Нашими дослідженнями були встановлені оптимальні співвідношення компонентів при використанні вики в суміші з іншими культурами, які забезпечують максимальний вихід поживних речовин з одиниці площі, визначений хімічний склад вегетативної маси по фазам вегетації чистих і мішаних посівів. (табл. 1).

Аналізуючи дані таблиці 1 свідчать про те, що поживність зеленої маси вико – злакових сумішей в фазу масового цвітіння мали найбільшу кількість протеїну 14,8 – 13,4 %, кальцію 1,14 – 0,71 %, фосфору 0,29 – 0,3 % і найменшу кількість клітковини в порівнянні з чистими компонентами злакових культур в фазу виходу в трубку та начала колосіння.

Дослідження на кислотність та вміст органічних кислото вико – злакового сінажу наведені у таблиці 2.

Результати органолептичної оцінки і хімічний аналіз на вміст вільних кислот показав, що в чистім бобовім сінажі з вики бродильні процеси відбувались повільно, рН сінажу високий 5,6 – 5,8 при вологості 45 – 50%.

У сінажі нагромаджуються органічні кислоти з яких 30 – 33% припадає на оцтову. За такої вологості інгібуються анти поживні речовини вики.

У вико – злаковому сінажу вологістю 50 – 53 % бродильні процеси відбувалися інтенсивніше. У кормі накопичувалось 70 – 71 % молочної, 28 – 29 % оцтової, 0,21 – 0,24 % масляної кислот. У разі активність знижується.

1. Поживність і хімічний склад зеленої маси чистих і мішаних посівів

Культури	В % до абсолютно сухої речовини													
	Пер.прот.	Жир	Клітковина.	БЕР	Зола	Са	Р	Пер.прот.	Жир	Клітковина.	БЕР	Зола	Са	Р
	Фаза бутонізації							Фаза масового цвітіння						
Вика + тритикале	14,1	1,82	39,6	38,7	15,1	1,05	0,25	14,8	2,2	36,2	37,8	12,7	1,14	0,29
Вика + жито	12,1	1,92	39,8	32,8	16,1	0,68	0,28	13,4	2,2	36,7	31,7	14,2	0,71	0,3
	Фаза виходу в трубку							Фаза начала колосіння						
Тритикале	9,4	1,92	47,8	38,7	10,8	0,31	0,15	9,7	2,2	42,9	35,1	9,6	0,35	0,18
Жито	8,4	1,64	38,9	37,7	14,7	0,31	0,16	9,6	1,78	36,7	36,5	11,9	0,24	0,17

2. Кислотність та вміст органічних кислот вико – злакового сінажу

Культура	Вміст у сінажі вільних кислот %			Кислотність рН	Вологість %
	Молочна	Оцтова	Масляна		
Вика+тритикале	70,3	29	0,24	5,1	50
Вика+жито	71	28	0,24	5,2	53
Вика Українська	67,2	30	0,32	5,6	45
Вика Чорн St	66,4	33	0,34	5,8	47

Результати проведених досліджень дають змогу стверджувати, що даний корм може бути використаний для годівлі великої рогатої худоби.

Висновки

1. Хімічний аналіз зеленої маси вико – злакових сумішей показав, що найбільшу кількість протеїну, кальцію, фосфору і найменшу клітковину отримали в фазу масового цвітіння.
2. Вміст органічних кислот і кислотність в межах допустимої норми. З них молочної 66,4 – 71 %, оцтової 29 – 33 %, масляної 0,24 – 0,34 %, рН – 5,1 – 5,6.
3. Збільшення якості кормових травосумішей знаходиться в прямій залежності від бобового компонента.

Список літератури

1. Карунський О. Й., Крючкова Є. Ф., Нікітін О. М. Деталізовані норми годівлі сільськогосподарських тварин, поживність кормів півдня України. - Одеса: ОСГІ, 1998. – С. 52 – 64.
2. Калинин В. А., Дудник А. А., Матровицкий П. В. Система кормопроизводства в Одесской области.– Одесса: Маяк, 1988. - С. 79 – 81.
3. Совершенствование технологи заготовки сочных кормов (сенажа и силоса). – М.:ВАСХНИЛ, 1980. – 37с.

Котец Г. И. Качественная характеристика питательности сенажа вико – злаковых смесей.

В данной статье рассматриваются оптимальные отношения высева вико – злаковых смесей, с целью получения наиболее питательной массы корма из единицы площади при разных фазах вегетации.

Ключевые слова: вико ,тритикале, смесь, фаза бутонизации, фаза вихода в трубку.

Cotets G. I. High-quality description of food value of sinagou of vico – cereal mixtures.

In the given articles the optimum relations of sowing of vico are examined – cereal shoumishey, with the purpose of receipt of the most nourishing mass of forage from unit of area at different phases of vegetation.

Key words: vica, tritikale, mixtures, phases of vegetation